

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér.
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	4 korona.
Egyes szám ára	20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ.”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19. szám.)

Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.

Nyiltér sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

A demokrácia.

Kezd a demokrácia nálunk nagyobb hullámokat vetni, kezd terjedni és mint a mágnes magához vonzani a tömeget. Minél inkább utját vágni és megnyirbálni akarják ellenesei, annál hatalmasabban nő és erősködik.

Nemcsak a fővárosban, ország-szerte is mind több hive lesz a demokráciának és a demokrata körök számának szaporodásával újabb és újabb hiveket toborzanak a demokrata elvnek.

Nem akarjuk e körökről feltételezni, hogy a népet egyedül a vezetők politikai céljaira kívánják kizsákmányolni, nem akarjuk őket azzal gyanusítani, hogy egyedül politikai tervek koholói lennének; sőt akarjuk hinni, hogy célzatuk, a politika mellékes üzésével, a nép anyagi és szellemi érdekeit előtérbe küzdeni, a nép jóléteért minden követ megmozdítani, azért, ha kell, vagyont, ha kell erőt, ha kell, mindent gondolkodás nélkül áldozni.

Ha ez a demokrata körök célzata, ha e jelige áll a nagy zajjal kitűzött zászlón: akkor legyenek sokszorosán üdvözölve a nép minden igaz barátja által, — azok által, kik nem cifra szavakkal, nem

soha nem teljesíthető ígéretekkel, nem az álmok aranyhegyeivel, hanem a bár szegényes és kisszerű valóval, de *valóval* kívánnak a népen segíteni.

Vajha így lenne s e nagy szó demokrácia, melynek rokonfogalmi az emberiség, a testvériség, a valódi kereszténység, az erkölcsiség, az igazság, a szeretet, ne használtatnék fel az önzés, a hiúság, a szenvedély, az uralomra-törés nyomoru törekvései által és ne sülyesztetnék a nép, ez az Isten által jókedvében teremtett magyar nép, vak eszközévé a meglévő viszonyok elleni gyűlöletnek.

Ne lennének vezetői demokráciák magánál a népnél, mely ha magára hagyatják, ha félre nem vezetetik, bizton eltalálja veleszületett egyenes lelkiségénél fogva a helyes utat a politikai téren is, és — szintén veleszületett egyeneslelkiségénél fogva — nem hajlandó önmagától árulóját látni a haza szent ügyének oly férfiakban, kik a haza javáért élnek, érte küzdenek, érte fáradoznak — „nem hirért, nem dicsőségért, de nem is jutalomért,” hanem küzdenek érte keblök Istenből vezérelve, jó és rossz napokban ernyedetlenül.

Messze vezetne a legújabb viharos események fölötti gondolkodás és így inkább azt a kérdést akarjuk felvetni, mik voltaképpen a demokrácia és a hazabeli demokrata körök teendői?

Nézetünk szerint feladatuk lenne: az emberek egyenjoguságáért a törvénytábla határok között nyiltan és bátran kiállani a küzdőterre és a humanizmus szolgálatába szegődni. Feladatuk lenne: az ideális eszméket kivinni a gyakorlati életbe és e célból népnevelési egyleteket alakítani, saját legjobb tervök és belátásuk szerint, — népnevelési egyleteket, melyek a szegény, téli gunya és könyvbéli hiány miatt iskolába nem küldhető gyermekeket a szükségesekkel ellátnák; szóval feladatuk nagyszerű, ha azt értik, ha azt felfogják. Ez a valódi feladatuk és nem a politika magas papiráján való lovaglás, hanem kilépés a cselekvés terére ama népnek érdekében, melynek védnökéül vallják magukat. Ha a humanizmus zászlója alatt nem *cselekesznek* köreink, ha csak a politikai viták áldástalan terén maradnak, vegyenek föl valamely más alkalmas nevet és ne üzzenek gunyt oly névvel, mely a művelt világ, a művelt államok kegyeletének méltó tárgya.

TÁRCZA.

A podheringi sir.

Temetés volt a podheringi temetőben. Nyugodt, közömbös lélekkel énekelte el a pap az utolsó „requiescat in pace“-t. Az első temetéseknel még meg volt hatva, talán könyezett is, de a szokás hatalma megsemmisítette a temetés megrendítő hatását. Ép oly nyugodt lélekkel végzi a beszentelést, mint a keresztelést. Elmondja az utolsó könyörgést; sirba dobja az első göröngyöket s menni készül. A kántor ekkor odahajlik s mond valamit s egy bizonyos irányba mutat. A pap megrendül, öröm, fájdalom, meghatottság tükröződik arcán, amint a jelzett irányba néz s meglát egy sirkövet, melyre e szavak vannak vésvé:

Itt nyugszik:
HOLUB VILMOS

a theologiai tudományok licenziátusa.

Int a ministránsoknak, kik már távozni akartak s ornátusban, pluvialéval indul a sir felé.

Először térdre borul s némán könyörög, majd könyezve intonálja a „Non intres in

iudicium” kezdetű imát. A nép ámulva, esdálkozva veszi körül a sirt, nem érti e szokatlan jelenség okát.

A libera végeztével, némileg magához térve, így szól meghatott, reszkető hangon a pap:

— „Nézzétek, ájtatos hivek, amott azt az emlékoszlopot, a hazáért vívott dicső győzelem emlékére emelte azt az utókor kegyele. De egyszersmind azon hősökre is emlékeztet, kik a hazáért életüket áldozták fel. Az idegen elmerengve áll meg előtte s kegyelettel gondol az elhunyt hősökre. Hálát ad a Mindenhatónak, hogy oly dicső férfakkal ajándékozta meg a hazát s imát rebeg az elhunytakért.

De kevesen tudják, hogy ebben a temetőben itt emez igénytelen sirban is egy hős nyugszik, ki ép oly bátran nézett szembe a halállal, mint amazok, kik ott a hegyaljánban a diszes emlékkő árnyékában pihennek. Nemesak a hazáért, nemesak a közjóért, hanem csak egy ember életének megmentéseért is kész volt e hős a halál veszélyének kitenni életét.

Egy szép nyári napon történt. A papjelöltek vígan uszkáltak a Szamos enyhe hullámaiban. Az egyik, ki uszni nem tudott, elég merész volt a legmélyebb helyre ugrani.

A víz összecsapott feje felett s ő fuldukolni kezdett. Társai hallották segélykiáltását, látták vergődését, de azt hitték, hogy csak tréfál. Azonban csakhamar észrevették, hogy a baj komoly. Az ijedségtől mintegy gyökeret vert a parton állók lába, nem tudták hirtelenében, mit tegyenek. Mások ismét feltették életüket kockára tenni társuk megmentéséért.

Az ársodorta a szegényt, ki teljes öntudatnál volt, nem veszté el eszméletét, tudja, hogy mi történik vele; így sóhajtott fel: Istenem, ilyen fiatalon kell meghalnom! Jézusom, legyen meg a te akaratod, kegyelmezz lelkemnek! Már-már a faalkotmány alá, melyen a fürdő állott, sodorta az ár. Sonnan a gerendák közül alig kerülhetett volna ki élve, mert nem is találták volna meg. Ekkor egy kéz megfogta karját s a part felé kezdett uszni vele. Sokszor előfordul, hogy a fuldokló göresösen átfogja megmentőjének nyakát s így mindketten elmerülnek. Ez nem történt, a szegény papnövendék tudta, hogy egészen megmentőjére kell magát bízania, a nélkül, hogy őt megakadályozza. Nyugodtan volt s örömmel látta, hogy mind közelebb s közelebb érnék a parthoz. Még egy lökés s meg volt mentve a szegény ifjunak élete.

Színészek bajai.

Panasz, mindenütt csak panasz. Pang a kereskedelmi forgalom, tengődik a gazda, sinylődik a nép. Azért hallunk mindenfelől panaszszót és kedvező jelenségekről csak szórványosan vagy egyáltalán nem kapunk hírt.

Az összes foglalkozási ágak hálátlanoknak bizonyulnak. A létért való küzdelemben egyik sem vétezi az egyént nyomasztó gondok ellen. Sok az ember, kevés a kenyér. Minden pálya tulságosan ellepve, túlterhelve. A művészi pályákon haladók sem felelhetnek meg tulajdonképeni ideális feladatuknak, mert a megélhetési nehézségek komor réme elijeszti őket magasabb, nemesebb czélok megközelítésétől.

Színészeink legfeltűnőbbben szenvednek e baj alatt. A legutóbbi őszi szerződés után háromszáznál jóval több színész szerződés nélkül maradt. Mind e színészek mint ifjak vérmes reményekkel léptek pályájukra s a Muzsáért való rajongás hevítette ifju lelküket. Dicsőséges jövő tündére csalogatta őket ellenállhatatlanul a cifra, csillogó vászonvilág légkörébe. Biztak és hittek. Hitték, hogy az előttük elterülő ösvény sima, mint a szinpad deszkái és bizalmukban nem vettek észre rajta semmi göröngyöt — s im mily keserűen kénytelenek csalódnai. Koplalniok kell azoknak, kiknek hazafias missziót teljesíteni lenne feladatuk. „A nemzet napszámosságai” — napszám nélkül maradtak.

Hogyan lehetne ezen segíteni?

Az ez ügyben kiadott miniszteri rendelet azt mondja, hogy a vizsga, melynek eredményétől függ, lehet-e valaki színésznövendék, szigoritassék s csak kiváló tehetségek vétesenek föl színésznövendékeknek.

Ez az elv művészeti tekintetben nem rossz, de a gyakorlatban nem sokat ér, mindenek előtt pedig nem segít a mai színészek bajain semmit sem a jelenben és keveset a jövőben.

Mert a szintársulatok személyzeti között vannak elsőrangú színészek, segédszínészek és karénekesek. Már most, ha a vizsgálatokon csakis elsőrangú tehetségesek vétetnek föl, ezeknek méltó helyök a főszereplők között van.

A hős, ki életét társáért kockáztatta, itt nyugszik, a megmentett pedig él. Én vagyok, ki most hozzátok beszélek. Ha ő nincs, ki tudja élnék-e? Talán már rég a sirban pihennék szegény szüleim s rokonaim nagy bánatára. De nemesak azért nevezem őt hősnak, mivel életemet mentette meg, hanem azért is, mert ő az erénynek, az önfeláldozásnak mintaképe, hőse volt.

Lelke a magasba tört. El akarta érni a theologiai kiképzés legmagasabb fokát, hogy így a tudomány fegyverével legyőzze az Egyház ellenségeit. De a sok buvázkodás, míg lelkét kiképezte, testi szervezetét megrendítette. A lélek erős volt, de a test gyöngö.

Megtörve, betegen jött vissza az örök városból, hol oly szép sikerrel végezte tanulmányait.

Nem szólok alázatosságáról, szelidségéről, jószívűségéről, hisz ti is ismertétek őt, közöttetek élt, mint gyermek, mint papjelölt. Neve, Holub, hiven jelzi szelid lelkületét, galamb volt ő, a szelidség és szeretetnek galambja.

Elmondhatjuk róla, hogy az erényeket hősi fokban bírta.

A jó Isten adja meg neki az örök nyugodalmat s az örök világosság fényeskedjék neki. Nyugodjék békességben. Amen.

Nem lehet kívánni tőlük, hogy vidékre kóristáknak szerződjenek. — Vagy ha őket is főszereplőknek szerződteik, kik fujják a kórust és játszanak kis szerepeket? — Azután meg kevés az olyan tehetség, amelyet akár a legjobb színész-szakértő a vizsgán azonnal felismerhetne. Legtöbb esetben a tehetségnek művelődésre, gyakorlatra, szóval kiforrásra van szüksége s a tehetségnek kiművelésre alkalmas csiráját sokkal nehezebb felismerni, sem hogy a felvételi vizsga csalhatatlanságában bizni lehetne. Van rá elég példa, hogy olyanok, kiket csak kegyelemből eresztettek át a felvételi vizsgán, később izmos, erős tehetségek lettek.

De nemcsak a jövő színésznemzedék, hanem a mainak megrendszabályozása is hátrózták el. Vannak a vidéken daltársulatok miniszteri koncesszióval. A nevük „daltársulat” ugyan, de azért eddig mégis befejezett cselekvésű, önálló szindarabokat adnak elő. A kis városok és községeknek ezek a szintársulatai. Ezeknek a társulatoknak ezentűl befejezett cselekvésű darabokat nem szabad játszaniok. Miért nem? Kinek ártanak ezzel? A művészetnek tán, vagy a misszióknak, melyet teljesíteni lennének hivatvák? — A kontár marad kontár, akár összefüggés nélküli, akár pedig egy darabba tartozó jeleneteket ad elő. A közönség pedig szivesebben látja és hallja, ha egy összefüggő darabot játszanak; az illető színészek művészeti jelentősége vagy jelentéktelensége marad mindkét esetben egy és ugyanaz.

A színházat a kultura egyik legfontosabb terjesztőjének hirdetjük és mégis meggátolják, hogy az ilyen kisebb társulatok hazafias missziót teljesíthessenek ott, ahol szükség van rá.

A miniszter is, a színészegyesület is megtiltja egyesületi tagoknak az ilyen kisebb társulatoknál való szereplést. Szóval, akadályokat gördítenek az elé, hogy a kis helységeknek is jusson szini előadás és lehetlenné tesz a tagoknak, hogy ott keressenek szerződést, ahol kaphatnának. Hagyján volna ez az eljárás, ha ezáltal elérnők a cél, hogy színészetünk művészi színvonala emeltetnék. De jogosan kételkedhetünk abban, hogy az az eljárás, ha ezáltal elérnők a cél, hogy színészetünk művészi színvonala emeltetnék. De jogosan kétel-

A nép meghatva halgatá e szavakat s könyesepp ragyogott mindenik szemében.

A pap még egyszer behinté szentelt vízzel a sirt, megcsókolta a sirkövet s néma meghatottsággal távoztak mindnyájan.

Az égből talán egy mosolygó, szelid angyali arc tekintett le a kegyelet és baráti szeretet ezen különös nyilvánulására.

Sikarlói.

Hogyan járt Négyesi János?

Hires Eperjes városában nagy szomorúság ütötte fel tanyáját a felett, hogy az Isten Karaffával áldotta meg a lakókat, aki csak úgy bánt az emberekkel, mint a gazdaszony a csirkével. Hej be jó, hogy régen történt, de még jobb, hogy sohasem fog ismétlődni, ha csak nem szakad ismét ránk valami Murávjéf vagy Mencsikoff, amitől félni ugyan semmi ok nincsen.

Karaffa uramnak az a jó szokása volt, hogy a várost éjjelre körülvetette örökkel, szabad volt mindenkinek ki- és besétálni, még a városon kívül eső „Cserepes”-be is betekinteni, hanem aki kiment, bejött, annak nevét egy nagy könyvbe irták be. Az említett városon kívüli fogadóban minden

kedhetünk abban, hogy az az ugynevezett daltársulati színész, akitől az önálló darabokban való közreműködés jogát megvonják, ezért hűtlen lesz Thaliához és ezentűl krumplit fog kapálni. Aki egyszer a világot jelentő deszkákon járt, ritka eset, hogy megválnék tőlük. Játszik biz az, ameddig bírja s ha nem személyesítheti Hamletet, beéri a legrosszabb esetben Paprika Jancsi szerepével is. Igaz, hogy az ilyen egyén már nem színész, de mire jó, ha valakit kényszerítünk, hogy magasabb értékű szerepek helyett haszontalan trágárságokat adon elő? Nem-e helyesebb, ha azok az egyesületi tagok, kik arra rá vannak utalva, kisebb helységek közönsége előtt jó színműveket játszaniának, mintha kenyérkereset nélkül kénytelenek szükkölnödni.

Látszik ezekből, hogy a miniszteri rendelet és a vele kapcsolatos színészegyesületi határozat drakói intézkedései teljesen figyelmen kívül hagyják a régi és új rend közti átmenetet. Egyszerre akarnak új rendet teremteni, tekintet nélkül arra, hogy ezáltal sok színészt, köztük nem egy tehetségest is, megfosztanak a megélhetés lehetőségétől.

Ezekkel az intézkedésekkel egyébiránt a komédiás truppoknak is kitarják a kapukat és ezek nagyobb számmal fogják ellepni a vidéket, mint eddig. S kérjük, nem-e hasznosabb, ha bármely rosszul előadott magyar előadásokat hallgat a közönség, mintha csepürágó truppok dévajságain mulat. Amazok legtöbb esetben hazafias missziót teljesítenek, ezek csak pillanatnyi, még a kétesnél is silányabb értékű élvezetet nyujtanak, teljesen elrontják a jóízlést és terjesztik a rossz erkölcsöket.

Az elnök bucsuja.

Folyó évi február hó 24-én délelőtti 10 órára plénumba hívta a kir. törvényszék volt elnöke, Galba Lajos pécsi kir. főügyész, a vezetése alatt álotisztamárnémeti kir. törvényszék bírói karát, hogy még egyszer s utoljára elfoglalja azt az elnöki széket, a melyből 7 éven keresztül kiváló szaktudással, lankadatlan buzgósággal, páratlan erélylyel és sikerdus munkássággal működött az igazságszolgáltatás terén, s hogy erről a hely-

vasárnapon három mesterlegény szokott volt mulatni öreg estenkint.

Egy kiállhatatlan ember azonban mindig odatolakodott a három borozó közé s kihívó modorával, kérdéseivel igen felzaklatta a becsületes legények szívét.

Boszut forraltak ellene. Mit tegyenek? Meg nem dögönyözhetik, mert a város parancsnoka, Karaffa ur azt hinné, hogy lázadókkal van dolga és szigorú büntetést kapnának.

Végtére kitudódott köztük, hogy annak a neve, a kit ők oly igen szeretnek, Négyesi János.

Ezen alapult a boszuterv.

Egy este amint mulattak, az egyik legény azon ürügy alatt, hogy neki dolga van, elindult hazafelé.

Az őrháznál pedig szokás szerint megállítják.

— Mi a neve?

— Egyesi János.

— Jól van, mehet.

Nemsokára jön a másik mesterlegény, annál sem tesznek kivételt, megállítják azt is.

— Hogy hívják?

— Kettesi Jánosnak, szolgálatjukra.

ről intézzen Istenhozzadot bírótársaihoz és kartársaihoz.

Megilletődés kifejezése ült az arczokon is midőn a távozó elnök könyezve a megindult hangon elmondta a végbucsu szavát, a jelenlevők mindenikének köny szökött szemébe, s minden arczon a fájdalmas érzésnek olyan kifejezése tükröződött vissza, a mit egy rokonszenves és a barati kötelék elválaszthatatlan kapasával összefuzott egyén elvesztése felett érez az ember.

A teljes ülésben jelen voltak: Galba Lajos kir. főügyész, Dr. Papolczy Gyula kir. t. táblai bíró, kir. tsvszéki elnök helyettes, Krasznay István, Toperczer Kálmán, Pap József, Kölcsey János, Dr. Dezső Kálmán, Balogh József, Pap Endre, Szabó József, dr. Fekésházy Gyula, Kossuth Zsigmond, dr. Molay Gábor, dr. Bajnay Endre, Szarukán Zoltán, Morvay Károly kir. törvényszéki bírók, — Nuszer Dezső, Antal József, Dr. Öreg Béla, Dr. Horváth Benő kir. törvényszéki albirák. Dénes Lajos kir. ügyész, Zsiga Miklós, Dr. Némethy József, Dr. Orosz Sándor kir. alügyészek és Oláh Miklós kir. törvényszéki aljegyző.

Az ülést Galba Lajos távozó elnök nyitotta meg, s a következő beszédet mondta el:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Igen tisztelt bírótársaim és kartársaim!

Ő császári és királyi apostoli Felsége február hó 9-én kelt legfelsőbb elhatározásával engem pécsi kir. főügyészre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott, a mi nekem következtében ennek a kir. törvényszéknek vezetésétől végleg megválok. Nem tehettem azonban ezt a nélkül, hogy Önöktől hivatalosan bucsut ne vegyek s hogy bucsu szavaimat ne ebből az elnöki székéből intézzem Önökhöz. Elfoglalom tehát még egyszer és utoljára ezt a helyet, a melyre ezelőtt hét évvel hívtak meg a kormánynak megtisztelő bizalma, s a melyet tölem telhetőleg mindenkor egész erőmből s legjobb tehetségem szerint igyekeztem méltóképen betölteni.

Sok, nagyon sok nehézséggel és akadályokkal, sőt nem ritkán kellemetlenségekkel is kellett megküzdenem e helyen, de azért soha nem ültem ebben a székben oly

elfogult érzelmekkel, mint ma, és soha nem volt az innen megoldandó feladat oly nehéz, mint a mostani, a midőn bucsuznom kell Önöktől, a midőn e helyről utoljára szólva Önökhöz, el kell mondanom az Istenhozzadot.

Higgyék el, uraim, igen nehéz nekem e szavakat kiejtenem, mert hisz ezek az Önök nagyrabecsült köréből és e helytől való végleges megválásomat jelentik. E helytől és az Önök köréből, a hol összes közszolgálati időmnek csaknem egyharmad részét töltöttem el, s a hol sok fáradság és munka árán ugyan, de még is sikerült elérnem azt, hogy ambicióm a kivívott eredmény által kielégítve lett és a hol alkalmam nyíltott közreműködnöm egy oly alkotás létesítésében, a mely alkotásra mindenkor nyugodt önérzettel és jogos büszkeséggel tekinthetünk vissza, a mely alapját képezi a jelenlegi ki nevezetésemben és előléptetésemben nyilvánuló kitüntetésnek is.

És mindezt, igen tisztelt uraim, legnagyobb részben Önöknek köszönhetem, mert hisz' az Önök ügyszeretete, ügybuzgalma, faradhatatlan munkássága, odaadó tevékenysége és nemes törekvése, a melylyel engem is folytonosan támogattak, a melylyel nehéz feladatom megvalósítását lehetővé tették, eredményezte azt, hogy a szatmárnémeti kir. törvényszék, a mely ezelőtt 7 évvel még talán a kellő munkaerő hiánya miatt, vagy más kedvezőtlen körülmények és viszonyok behatása következtében az ország legelhagyottabb bíróságai közé tartozott, ma már büszkén, méltán foglal helyet a legjobbak és a legelső sorában.

Nagy, igen nagy köszönettel tartozom Önöknek ezért, valamint azért is, hogy itt működéseim egész ideje alatt a legszívélyesebb előzékenységgel, őszinte kartási jóakarattal, és baráti érzelmekkel voltak szívesek irányomban viseltetni. Ezért esik tehát nehezemre Önöknek mindenkorra Istenhozzadot mondani, ezért nehéz az Önök köréből és e falak közül végleg távoznom nekem, a ki e perczen úgy érzem magamat, mintha sorsom egy kölcsönös megbecsülésben élő testvéri körből és egy önalkotta kedves hajlékból ragad ki. De legye-

nek meggyőződve, hogy bárhova vessen is végzetem, bármi legyen is sorsom, az Önök emléke, mint egy kedves kép, örökké lelki szemeim előtt fog lebegni, s mindenkor jól eső büszkeséggel fogok visszatekinteni arra a 7 évre, a mit itt e helyen az igazságszolgáltatás körében töltöttem el.

Éljenek megelégedetten, boldogul, nemcsak hivatalos működésük terén, a mit annyira nehézséggel, oly sok munkával, fáradtsággal kellett kiegyengetniök, hanem otthon is, családi tűzhelyök szentélyében is. Kisérje továbbra is teljes siker buzdó működésüket, s fakadjon annak nyomában mindenkor és mindenütt annak tiszta forrása.

Az Isten áldása legyen a haza javára szentelt önzetlen munkájukon; nyerjék el eredménydús fáradozásaikért a jól kiérdemelt, méltó jutalmat.

A hazaszeretet szent érzete honoljon mindenkor lelkeikben, — ez legyen jövőre is vezéresillagjok és az a forrás, a melyből nagy és nemes munkájukhoz necsak erőt merítsenek, hanem egyuttal irányító szellemet is nyerjenek.

Isten Önnökkel!

Ezután dr. Papolczy Gyula kir. itélőtáblai bíró, elnök helyettes, a következőket mondta:

Méltóságos Uram!

Ő Felsége a király kegye honorálta érdemeit, tevékenységét; felemelte méltóságodat a hivatali gradációra ama polczra, amely megfelel hivatásának, megfelel méltóságod kiváló egyéniségének, megfelel annak a fontos missiónak, a mely méltóságodra az igazságszolgáltatás, a törvénykezés körül jeles tulajdonságainál fogva vár.

Örömmel tölt ez el bennünket, azonban főleg eme pillanatokban emez örömnömben a fájdalom érzete vegyül, mert meg kell válnunk méltóságodtól, mert méltóságodnak körünkből való távozása által elveszítjük bölcs vezérünket, bölcs tanácsadónkat, oktatónkat, esüggedésünkben buzdítónkat, lelkesítőnket, elveszítjük azt, a ki ismert humanitásánál, szeretetreméltóságánál, conciliáns modoránál fogva atyánkul tiszteltünk és a ki bennünket mint gyermekeit szeretett.

Fogadja ezért hálasköszönetünket; vegye és vigye el tőlünk ajándokul, emlékül tiszta, önzetlen szeretetünket, mély tiszteletünket, nagyrabecsülésünket és amaz őszinte ígéretünket, hogy azt a fényes örökséget, a melyet méltóságod utódának fog átadni, — tisztán meg fogjuk őrizni, hogy abban méltóságod a jövőben is gyönyörködhessek, hogy arra, mint saját alkotására, büszkén és mindig sikerrel hivatkozhatassék.

Az Isten áldása kísérje méltóságodat, méltóságod családja minden egyes tagját a jövőben utjaiban; midőn ezt kívánjuk, arra kérjük méltóságodat, hogy ott a távolban is támogasson, szeressen bennünket, ne feledjen el minket, mert mi méltóságodat elfeledni soha sem fogjuk.

Majd Dénes Lajos kir. ügyész a következően beszélt:

Ezekután méltóságod birói működése — legalább egyidőre — véget ért s immár a kir. ügyészségnek lett egyik vezére s mondhatom büszkesége.

Jöjjön méltóságod teljes reménnyel és bizalommal hozzánk, mi őszinte tisztelettel és szeretettel fogadjuk.

Nemes törekvése érjen sok sikert közöttünk is, s találjon érdemlett méltatást.

Az Isten áldása kísére Méltóságodat új otthonába.

— Ejnye, csak az imént ment a rokona erre, siessen, még utólrható.

Nagyon tetszett a vitéz strázsának, hogy az egyesre mindjárt a kettes következett.

Hanem nagy vártatva megjött a harmadik mesterlegény is.

— A neve, barátom?

Hármasi János.

— Micsoda? Hát az urak tréfálni akarnak én velem? Lová akarnak tenni? Előbb Egyesi, aztán Kettesi, most meg Hármasi? Na hiszen majd megmutatom, kivel tessék tréfálkozni.

Hiszen, vitéz strázsa uram! én bizony nem tehetek róla! mi tehetek én arról, ha a familiámon ilyen fatális név maradt, ami miatt el is foghatják az embert. Ha nem hiszi egyébiránt, tessék megkérdezni a majsztramtól, aki varga; ő csak tudni fogja a nevemet.

Nagy fejesóválások után az őrzáron levő tisztt csak eleresztette a kópét. Ez furcsa, de végre is nem lehetetlen. Aztán valamelyik a két első közül bolondozhatott, így állt az okoskodás.

Végre jött a tolakodó öreg s mielőtt betette volna vargabetűt csináló lábát a vá-

rosba, helyesebben annak szó szerinti fundusára, őt is megállították.

Mi a neve?

Négyesi János, felelt büszkén az öreg.

Hohó, vén bolond! most már értjük a dolgot, tessék csak utánam mozogni. Majd én bevezetem a hüvösre, ha nem szeret ide künn.

Nem használt se mentegetődzés, se kérelem, se rezonirozás, bekerült az egyesbe, ahol elég tágas volt a hely, hogy elgondolja, miért is jutott ide. Reggelig rá sem hederített senki, pedig a fekhelye ugyan csak kemény vala a gonosz lyukban, pedig úgy fujta szél, hogy egész éjjel fázott — didergett. Sorra előszedegette emlékezetében összes bűneit, de egyikről se süthette ki, hogy ilyen kemény büntetésre érdemes volna.

Másnap reggel kisült, hogy ő csakugyan Négyesi János.

A krónika nem szól arról, ki vakarta jobban fejét az eset után. Négyesi uram vagy az őrség bölcs hadnagya? Annyit azonban minden nagyobb bölcsesség nélkül, bátran lehet a históriából következtetni, hogy a három mesterlegény jó darab ideig nem tekintett be a „Cserepes“ csárdába.

Isten vele!

Az elhangzott beszédekre Galba Lajos kir. főügyész a következőkben válaszolt.

Mélyen tisztelt Uraim!

Most már csak, mint az igazi őszinte jóbarát, szólok néhány szót. Köszönöm azokat a szívélyes szavakat, amelyekre Ön nagysága a kir. táblabíró úr, és a kir. ügyész úr hozzám intéztek. Hogy vannak-e érdemeim vagy nincsenek, ennek megbirálására én hivatott nem vagyok, egyet azonban tudok, hogy Önök nélkül, az Önök buzgósága nélkül egyáltalában eredményt, sikert, kivívni nem tudtam volna. És ebben a támogatásban vállalva és karöltve járt el a bírói kar az ügyészi karral.

Nem szeretek más tollával ékeskedni s miután oly érdemeim, mint a minőket Önök nekem tulajdonítanak, távolról sinésenek, kell, hogy kifejezést adjak annak, miszerint azt, hogy annyira sok érdemet mondottak enyémnek, csakis annak a szives jóindulatnak tudom be, melylyel irányomban viseltetnek.

Amint a kir. ügyész ur mondta, én a mai nappal megszűntem a szó szoros értelmében tagja lenni a bírói karnak és átmentem a kir. ügyészség körébe. Hogy a kartársi jó viszony ezzel megszakitva nem lett, arról meg vagyok győződve, de nem is lehetett megszakitva, mert mindnyájan elismerjük azt, hogy a bírói és ügyészi kar egy ugyanazon eszmét szolgálja. Mindkettőnek hivatása az igazságszolgáltatás magasabb feladatának szolgálásában rejlik s a két testvér-kar feladatát sikeresen csak egy oldhatja meg, ha egymás iránt azzal a tisztelettel, rokonszenvvel és a kartársi együvértartozás érzetével viseltetnek, mely érzetek a jó ügy szolgálatában kell, hogy minden nemesebb lélekben önként támadjanak.

Azért, uraim, mindkét fél részéről fogadják meg egyszer őszinte, hálás köszönetemet.

Legyenek meggyőződve róla, hogy az igazságszolgáltatás terén működő kar bármelyikéhez tartozzam is jelenleg, fogjak is tartozni jövőre, Önök egyenlően vannak szívemhez csatolva, Önökre mindig egyenlő szeretettel és büszkeséggel fogok visszaemlékezni.

Ezután a kir. tsz. jegyzői karától bucsuzott el Galba Lajos kir. főügyész, kinek bucsu szavaira dr. Dávid István aljegyző válaszolt.

A segéd és kezelő személyzet élén pedig Leffter István irodaigazgató válaszolt a távozó elnök beszédére.

Február 27-én délben 1 órakor a Társaskör összes termeiben bankett lesz tartva a távozó elnök tiszteletére.

Hullám J.

Hirek.

Személyi hír. Lencz Győző ezredes a nagykárolyi honvédszászlóalj fölött tegnapelőtt szemlét tartott. — Graf Hugonmai Béla főispán a városi rendőri hivatal folytatólagos vizsgálása céljából a múlt hét napjain városunkban időzött.

Főúri nász. Nagykárolyi gróf Károlyi Lajos, a cs. és kir. 9. huszár-ezred tartalékos hadnagya, néhai gróf Károlyi Alajos és özvegye, szül. monyorókeréki és monszlói Erdődy Francziska grófnő fia, márczius 4-én vezeti oltárhoz Budapesten, a királyi palota Szent István kápolnájában sárvár-felsővidéki Széchenyi Hanna grófnőt, dr. gróf Széchenyi Béla titkos tanácsos, főrendiházi

tag, koronaőr, akadémiai igazgató tag és néhai neje, monyorókeréki és monszlói Erdődy Hanna grófnő leányát.

Bucsulakoma. Távozó törvényszéki elnökünk, Galba Lajos tiszteletére holnap déli 1 órakor a Társaskör helyiségeiben bucsuebédet rendeznek barátai és tisztelői. Bizonyára ott lesz az egész város intelligens társadalma. Egy teríték négy korona. A kir. törvényszék bírái és tisztviselői kara már bucsut vett volt elnökétől. Papolczy Gyula dr. kir. ítélőtáblai bíró intézett hozzá valóban remek, a könyekig megható beszédet, mire Galba a szeretet melegével mondott Istenhozzádot tisztviselőtársainak.

Elnökhelyettes. Az igazságügyminiszter kir. törvényszékünkénél a bírói karnak egyik kiváló, nagytehetségű tagját, dr. Papolczy Gyula kir. ítélőtáblai bírót bizta meg az új elnök kinevezettségéig az elnöki teendők végzésével.

Bírói kinevezés. Ő felsége dr. Ujfalussy Dezső debreczeni kir. ítélőtáblai tanácsjegyző albirót a máramarosszigeti kir. törvényszékhez birónak nevezte ki.

Gyászhir. Galgói Rácz Miklós, Szolnok-Doboka vármegye volt főszolgabírája, 48—49-iki huszár főhadnagy e hó 21-én élt 72-ik évében Nagy-Károlyban elhunyt. A megboldogult pár év óta volt csak Nagy-Károly lakosa, de azért az előzőeken, finom modoru öreg urat mindenki tisztelte és szerette. Benne a nagyidők egyik tanuja és szereplője szállt a sirba, mert szabadságharcunkban mint vitéz honvéd huszár százados vett részt. Az önkényuralom később mint közhuszárt besorozta s itt ismét tisztirangra tudott emelkedni, a mit elnyerve, azonnal ott hagyta a hadsereget. Temetése e hó 23-án délután 3 órakor volt. A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Rácz Miklósné szül. buji Jékey Anna ugy maga, valamint gyermekei: Rácz Erzsébet és férje mándi Mandy Ödön és Rácz Ilona, valamint unokái: Mándy Elemér, Irén és Anna, s testvére kövesdi Boér Károlyné szül. galgói Rácz Mária, ugyszinte a Jékey, Szerdahelyi, Butykay és Ilosvay rokoncsaládok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja a feledhetlen férj, apa, após, nagy-apa, testvérnek és rokonnak, galgói Rácz Miklósnak, Szolnok-Doboka vármegye volt főszolgabírájának, 1848—49. évi volt honvédhuszár-főhadnagynak, élete 72-ik, boldog házasságának 39-ik évében f. hó 21-én este 6 órakor hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Földi maradványai folyó hó 23-án d. u. 3 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Verbőczy-utca 29. számú háztól a mesterrészi róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tételni. Halhatatlan lélekéért az engesztelő szentmise-áldozat a helybeli róm. kath. szentegyházban folyó hó 24-én reggeli 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Nagykároly, 1902. évi február hó 21-én. Áldás és béke lengjen drága porai felett! — Nagy Lajos kir. törvényszéki jegyző a napokban Miskolcson elhunyt. A bodogult városunkból való születésű, fia volt néhai Nagy Áron ref. főgymn. tanárnak. — Haráczek József volt kereskedő, megyebizottsági tag és városi képviselő 85 éves korában Nagybányán elhunyt. — Id. Firezák Sándor turja-pászikai gör. kath. lelkész, alesperes és sz. sz. ülnök e hó 21-én életének 71-ik évében hirtelen elhunyt. Temetése e hó 23-án délután 2 órakor ment végbe.

Kinevezés. A kir. pénzügyminiszter a nagybányai bányaigazgatóságához ellenőrnek

Weisner Richárd selmeczbányai számtisztet nevezte ki.

Iskolalátogatás. Dóczy Imre, egyházkerületi középiskolai felügyelő, a múlt egész hét folyamán vizsgálta a ref. főgymnasiumot. Ugy halljuk, meg volt elégedve az eredménnyel. A tanári kar szombaton este a Söresarnokban bankettet rendezett tiszteletére.

Esküvő. Bellovics János gk. esperes gyámleányával, Popovics Irén kisasszonnyal e hó 18-án kötött házasságot Gribovszky Kornél végzett papjelölt. — Szabados Miklós végzett papnövendék múlt nap tartotta esküvőjét Alsó-Domonyán Zloczky Kornél lelkésznel Csucska Anna antalóczi tanítónővel. Nászasszony Medveczky Endre sárköz-ujlaki lelkész neje volt, míg a násznagyi tisztet Szawun József c. kanonok ungvár-czeholnyai lelkész teljesítette. Az esketést Seregélyi Sándor új-dávidházi lelkész, a menyasszony nagybátyja végezte.

Geyer Stefi körutja. Geyer Stefikét, ezt a bájos leánykát, a ki varázs hegedűjével már eddig is nemcsak a százazrekre menő tömeget hódította meg, hanem koronás főkötőt is hatalmába ejtett, legközelebb üdvözölni fogjuk városunkban is. A fizikailag még kicsiny, de a művészetében már igen nagy „Stefike“ hódító köruttra indul Magyarországon s turnéjában meglátogat minket is. Nagy tisztelet éri városunkat ezzel a látogatásával mert Geyer Stefi ugyszólván csak az első rendű zenei metropolisokat kereste fel művészetével. És vajjon minek köszönhetjük a kis Stefi látogatását? Annak, hogy a „Rivierán“ himlő járvány ütött ki, mely miatt a művész ottani szerződését felbontani volt kénytelen. És felszabadulván kötelezettségeitől, mi sem természetesebb, hogy Stefike szivesebben engedett azoknak a kedves felszólításoknak, melyeket hazájának számtalan városából kapott, mint azoknak, a melyek külföldről érkeztek hozzá. Hallani fogjuk tehát mi is az ő varázshagedűjét, a mi kétségkívül ünnep lesz reánk nézve, a kik oly ritkán részesülhetünk az ilyen abszolút zenei élvezetben.

Gyászhir. Müller István császlóczi róm. kath. kántor-tanító s egyszersmint lapunknak is munkatársa, vesztette el nejét, szül.: Csorba Juliát, a munkás háziasszonyok mintaképét, folyó hó 22-én. Az egész vidék jelenléte és részvéte kísérte utolsó útjára megszomorítva a jó családapát, a hű férjet és nyolcz apró gyermeket, kik közül a legnagyobb 12 éves.

Új doktor. Fekete Jenő ügyvédjelölt, Dr. Fekete Sámuel fia, a budapesti tudomány-egyetemen tegnapelőtt a doktori vizsgálatot sikeresen tette le.

Köszönő levél. Abból az alkalomból, hogy Baró Vécsey Józsefet a király belső titkos tanácsossá nevezte ki, Pap Géza h. polgármester üdvözölte a népszerű főurat, a ki a következő levélben köszönte meg a szives figyelmet: „Nagyon meg vagyok hatva a nemes városnak rólam való megemlékezéséért és kérem a h. polgármestert, hogy szives köszönetemet fogadni és tolmácsolni méltóztassék. A nemes városnak, mint kegyednek szives szolgáljuk. Br. Vécsey József.

A pápa jubileuma. A pápa jubileuma alkalmából az ungvári növendék-papság márczius hó 2-án, d. u. 4. és fél órakor a papnevelő emeleti disztermében ünnepélyt rendez a következő műsorról: Pápai himnusz. Előadja az énekhar. Megnyitó beszéd. Tartja Gebé Péter az egyházi irod. isk. igazgatója.

Részlet „Hoffmann meséi“-ből Ofenbachtól. Előadja a zenekar. A Tiara fénye. Trilog. Szavallják: *Hajkó* Aladár (hit), *Popovits* Vladimir (remény), *Pukán* Cyula (szeretet). Ébresztő. Bergmauntól. Előadja az énekkar. Diszbeszéd. Tartja: *Karczub* Pál az egyh. isk. elnöke. Quartett Donizetti „Anna Bolena“ cz. operájából. Előadja: *Legeza* József, *Rácz* Eraszt, *Szilvay* Uriel és *Boksay* János székesegyh. karnagy. Szavallat. Előadja: *Baltovics* Bertalan. Szentelt hantok Gaal J.-tól. Előadja az énekkar. Valse Brillante. Előadja a zenekar. Záróbeszéd. Tartja: *Takács* Bazil az egyh. irod. titkára. Téged Isten dicséjünk. Előadja az énekkar. Induló. Lányi Gyulától. Előadja a zenekar.

Kereszt felállítás. Szatmárhegyen S. *Vaszil* János gör. kath. egyházi főgondnok az ugynevezett „Bányász-ut“ mentén egy diszes keresztet állíttatott saját költségén. Ugyancsak nevezett főgondnok kezdeményezésére a gör. kath. temetőben állíttatott fel egy másik kereszt is, melyeket *Gramma* József résztelek-szatmárhegyi gör. kath. lelkész szentelt fel. Midkét kereszt felállítását a buzgó főgondnok kiváló érdemeinek tulajdonítható.

A főispáni lakás, mely eddig a Gyene-féle házban volt, május 1-től az új vigadóba (Pannónia szálló) helyeztetik át.

Tanulmány-ut. *Bakcsy* Domokos, helybeli fogorvos — mint értesülünk — a legújabb fogászati műtétek tanulmányozása céljából, f. hó 23-án külföldre utazott.

Matiné. A „Szatmári Kölcsey-kör“ irodalmi szakosztálya f. évi márczius hó 2-án, vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagy tanácstermében matiné rendez a következő műsorról: 1. Szóló ének az „Asszonyregiment“-ből, zene kísérettel mellett énekl *Solty* Paula úrnő. 2. „Szórákozott kisasszony“, szavallja *Kölcsey* Margit k. a. 3. Felolvasás Dr. *Bródy* Kálmáné úrnőtől. 4. *Népdalok.* Zenekísérettel énekl *Solty* Paula úrnő.

Jutalomjáték. Holnap lesz a szintársulat egyik rokonszenves estehetséges tagjának, *Bárdyné* jutalomjátéka. „Mitörtént az éjjei“ cz. pompás francia vigjáték körül ezuttal színre, melyet a jutalmazandóval együtt ajánlunk olvasóink szíves figyelmébe.

Szerkesztő-változás. Az Ungváron megjelenő „*Kárpáti Lapok*“ volt szerkesztője, *Romanecz* Aladár trebusai gk. lelkész, tiszabogdányi lelkészszé történt kinevezése folytán a lapszerkesztéséről visszalépett. A szerkesztést ideiglenesen *Prodán* János teljesíti.

Új szindarab *Majdik* Árpád egy szindarabot irt „*Báthory Gábor*“ czimvel, melyet márczius 11-én fognak előadni a városi színházban. A szerepek már ki vannak osztva a színészek között. Ez lesz második jutalomjátéka Győrének, szintársulatunk derék művészeinek, kárpótlásul az első nem sikerült jutalomjáték helyett, mely rossz napra volt téve, midőn a közönség nagy része nem vehetett részt az előadásban.

Hézagpótlás. A színyérváraljai kath. leányegyesület színelőadással egybekötött mulatságáról hozott tudósításunk kiegészítésre szorul, mert véletlenül oly szereplők nevei maradtak ki, kik az előadás sikeréből oroslánrészt érdemelnek. *Halász* Józsefné úrnő a bárónő szerepében kedves otthonosságával, a művészi árnyalatok iránt tanúsított ritka érzékével alakított, miáltal számos babért font az elért dicsőség koszorujába. *Sebő* Béla a tanácsadó házfelügyelő szerepét igen ügyesen adta elő, *Alby* Mariska kisaszony jellemzetes előadásban mutatta be az erényes nagynénit. Reá szép jövő várakozik a műkedvelők dicsőségének deszkáin. Határozott fellépése, a helyzeteknek izléssel teljes színezése kellemes hatást gyakorol. Ezeket kellett még felemlíteni, hogy az előadásról teljes és helyes képet nyerjen az olvasó.

Kivándorlás Ugocsából. Ugocsában tömegesen kezdik az emberek elhagyni otthonukat, hogy az újvilágban új hazát szerezzenek. Alig mulik el nap, hogy 10—20 kérvény ne érkezzék a vármegyéhez Amerikába szóló utlevél iránt. A hatóság mindent megtesz a kivándorlás megakadályozására, de semmi eredménye sincs. A mult csütörtökön 50 család hagyta el Tur-Terebest, hogy az igéret földjére juthasson. Minden héten vándorol ki kisebb-nagyobb csoport.

Fegyelmi vizsgálat a felsőbányai rendőrkapitány ellen. Felmerült panaszok folytán *Nagy László* vármegyei alispán a napokban vizsgálat alá vette a felsőbányai kapitányi hivatalt. A rendőrkapitány kihallgatása után a panaszosokat hallgatta ki az alispán. Ez utóbbiak 7 esetben bizonyították be vádjukat a rendőrkapitány ellen. Az ítéletet a közigazgatási bizottság már a napokban meg fogja hozni.

Kinevezés. A nagykárolyi pénzügyigazgató *Husovszky* János nagybányai lakost az ottani adóhivatalhoz gyakornoknak nevezte ki.

Színházi hír. *Margittay* Gyula, szintársulatunk egyik legkiválóbb tehetsége a nyári idényre a fővárosban a városligeti szinkörbe lett szerződötve.

Iskolai ünnepély. XIII. Leo pápa őszent-ségének 25 éves papai jubileuma alkalmából a róm. kath. fiu-népiskola tanító-testülete márcz. 3-án iskolai ünnepélyt fog rendezni. Az ünnepélyen az alkalmi beszédet *Tóthfalussy* *Dániel* hitoktató fogja mondani. A növendékek szavallatokkal s énekekkel fognak közreműködni.

Az államvasutak igazgatósága elhatározta, hogy május hó elsejétől az elsőrendű pályákon a gyorsvonatok menetsebességét fokozni fogja. Így a budapest-debreczen-m.-szigethi utvonalon a gyorsvonatok sebessége a mostani 60 kilométer helyett 80 kilométerre emeltek fel. Ez újításnak bizonyára sokan fognak örvendeni.

Farsang-temetés papi ruhában. Letenye községben nagy botrány keletkezett a szokásos farsang-temetésből. Több suhancz a sekrestyéstől kért papi ruhákba öltözött s templomi eszközöket véve magukhoz, a falun végig vonultak. Közbotrányokozás czimén megindították ellenük a bűnvádi eljárást.

Elhalasztott huzás. A szatmári g. kath. egyház tudatja velünk, miszerint templom-építésének javára kibocsátott sorsjegyeinek huzását, mely f. évi márczius hó 3-ik napjára volt kitűzve, ezuttal nem tartja meg, mivel a sorsjegyek kellő számban még nem lettek elárúsíthatók. A huzási nap pedig a mennyiben a hosszabbítás végett beadott kérvény, mely a pénzügyminiszteriumhoz még mult hó végén lett 11539 sz. a. benyújtva, a m. kir. lottó igazgatóságnak 344/902 sz. a. értesítésével még teljesen végelintéztést nem nyert, mivel a pénzügyminiszter ur a huzási napot még nem határozta meg. Az erre vonatkozó értesítést a nagyközönséggel, az engedély leérkezéssel, az egyházközség a hírlapokban nyomban közzé teszi és az illetőket a kezelőség útján értesíteni fogja.

Államsegély. A vallás- és közoktatásiügyi miniszterium a helybeli kereskedelmi iskola részére az 1901—902 iskolai évre 1000 K., az ipariskola részére szintén 1000 K. államsegélyt utalványozott.

Öngyilkosság. *Máriássy* Lajos, *Máriássy* Árpád beregszászi kir. törvényszéki bírő 18 éves fia, f. hó 21-dikén reggel 8 óra tájban forgópisztolyal a szülei lakásának kertje alatt levő szántóföldön véget vetett életének. Tettének oka ismeretlen. Azonban, hogy a fiatal ember nagy elkeseredésben lehetett, az bizonyítja, hogy két kisebb testvérét, kik

utána menve, rémes tette végrehajtásában megakadályozni törekedtek, úgy szintén egy pár, a környéken levő munkást, kik a szokatlan lármára a tett színhelye felé siettek, hogy a szerencsétlenséget megakadályozzák: beavatkozásuk esetére revolver lövéssel fenyegette. Így először egy lövést, majd rögtön utána egy másodikat irányzott szívének s ez utóbbi már aztán pár perc alatt véget vetett a szerencsétlen ifju életének.

Felsőbánya nagyközség vagy rendezett tanácsu város? Felsőbányán mozgalom indult meg az iránt, hogy a város alakuljon át nagyközséggé. A mozgalmat indítók azzal érvelnek, hogy mint nagyközség a város jobban fog fejlődni, kevesebb lesz az adóteher, mint a mostani szervezet mellett. A mozgalmat eddig 600-an pártolják. Az ügyben a belügyminiszter fog dönteni.

Előmunkálati engedély. A kereskedelmi miniszter a szatmár-nagybányai vasut r. társaságnak Nagybánya állomástól Giródtótfalu irányában Felsőbányáig vezetendő rendes nyomtávu gőzmozdonyu vasutra az előmunkálati engedélyt megadta.

Színházi műsor. Szerdán febr. 26. *Zóna.* *Szókimondó asszonyság.* Csütörtökön febr. 27. *Bárdiné* Anna jutalomjátéka: *Mi történt az éjjele.* Énekes vigj. Pént. febr. 28. *Zóna.* *Orpheus a pokolban.* Szomb. Márczius 1. Az iparos ifjuság Ouhona javára. „*Tarka színpad*“, változatos műsorról. Vasárnap. 2. *Csillag hullás.* Népsz. Hétfőn. *Zóna.* *Képviselő ur.* Vigj. Kedd. *A Zsába,* bohózat.

Elveszett folyó hó 22-én este 7 órakor a róm. kath. plebánia és a székesegyház közötti uton *Kádár* Mihály névre kiállított, eseléd-, katona- és román ima könyv. A eselédkönyben egy erkölcsi bizonyítvány is volt. A szíves megtaláló kéretük a rendőrségnek átszolgáltatni.

Örökmozgony. *Markószky* Jenő, ungvári fiatal szobrász, egy olyan önműködő gépet talált fel, melyet ha mozgásba hoznak, képes lesz akár örök időnkig járni. A feltaláló egyelőre csak rajzban állította elő találmányát s annak szerkezetét addig nem publikálhatja, míg találmánya nem lesz szabadalmazva. Az önműködő gép szerkezete hasonló az óra szerkezetéhez s acélból készítve bámulatos olcsó. Az önműködő gép képes lesz vonatot huzni, malmok őrli köveit hajtani s általában véve mindenféle gépet mozgásba hozni. Ha a találmánya sikerülni fog, a magyar név világszerte nagy hírnevet fog általa nyerni.

Pénzhamisítás. A porcsalmai csendőrs feljelentése alapján *Moldován* János és *Moldován* Gergely remetemezői illetőségű, most Szatmárhegyen tartózkodott egyének pénzhamisítás miatt e hó 19-án a kir. ügyészség fogházába kísértettek, s ellenük az előzetes letartóztatás elrendeltetett, 17 drb. hamis öt koronás, gipsz és gipszöntvény s a hamisításhoz használt cink darabok tőlük elkoboztattak. A hamisítványok eléggé tökéletesnek, hamis voltak az első tekintetre felismerhető. Bizonyosan nem volt idejük a gyártmányok megtisztításához.

A népkönyhának újabb adakoztak: *Klein* Vilmosné és *Krassó* Miksané urnők ivén begyűlt 67 K. 20 fillér. *Horvát* Bertalan 5 Knát. *Klein* Vilmosné, *Özv. Markovits* Elekne 4—4 K. *Dr. Vuka,* *Dr. Helmezy* József 3—3 K. *Korányi* Jánosné, *Hérmán* Mihály, *Fried* Dezsőné, *Reisinger* gyógyszerész, *Markovits* Mayer, *Helmezy* Józsefné, *Dr. Jégerné,* *Papp* Ilona, *Mátrayné,* *Fried* Emilné, *Raáb* Sándorné, *N. N. Szabados* Edéné, *Péchy* Antalné, *Sarkady* Adolfné 2—2 K. *Hérmán* István, *Bottyán,* *Dénes* Lajosné, *Özv. Günterné,* *Wargha,* *Debreczenyiné,* *Zsákmány*né, *Vásárhelyi* Barnáné, *Tóth* József, *Özv. Kölcseyné,* *Toldi* Istvánné, *Bodnárné,* 1—1 K. *Neuschloss* testv. 19 Knát. *N. N., Krausz* Dávid, *Fehér* Józsefné, *Stauerné,* *Horváth,* *Ozsváthné,* *Mundrites* 40—40 fillér, *Spigel* Adolfné 2 zsák kolompért. *Molnár* Mihály 5 kgr. paszujt. *Freifeld* Mórné és

Mandelbaum Edéne urnók ivén begyűlt 100 K. Fogarassy Sándorné 5 K. Beznák Aladárne, Erdélyi Istvánné, Komka Alajosné, Kerteszfyné, Sáfrány Gézáné, Bakó Ignátné, Jovanovits Miklós-né, Pirkler Józsefné, Philipp, öz. Papp Zsigmondné, Pótor Danielné, Gaspár Belané, Sternberg Samuné, Kun Laszlóné, Szőnyi Ferencz, Bekéssi Géza, öz. Suljokné, Kótayné, Horváth Jánosné, Öz. Eger Józsefné, Saja Sandorné, Mandelbaum Edéné, Freifeld Mórné 2-2 Knát. Némethy Samuel, Tankóczy Gyuláné, Teré Lajosné, N. N., Reich Károlyné, Revitzky Kálmánné, Öz. Korom Józsefné, Alter Adolfné, Dr. Neuburgné, Klein Sándorné, Makay Sandorné, Adám Albertné, Leber Antalné, Tankóczy Károlyné, Zemplényi Nándorné, Öz. Szabó Pálné, Tamásfy Antalné, Pataky Lajos, Öz. Szatmári Samuelné, Gőnczy Rózsá, Öz. Kolonay Sománé, Győry Józsefné, Weisz Manóné, Lampelné, Braun Mórné, Szarukán Zoltánné, Meder Mihályné, Nyisztor János, Kovats Gezané, N. N., Öz. Binder Jánosné, N. N., Róth Salamonné, Perényi János, Koos Gáborné, Dr. Székely, Ku csár Istvánné 1-1 Knát. Többen 11 Knát. A népkönyvtár ebéd osztásnál begyűlt újabb: Cs. Mayer, Jungreis Salamonné Krassó 20 K. Jakabné, Apából 6 K. 4-es számú alsó pályoly 4 K. Reiter Lajosné, Farkas Miksáné, Dr. Benedek, Daróczy Endre, 2-2 Knát. Netter Kálmánné, Jungsz Árpádné, Beer Mórné, Steuer Abrahamné, Rocz Gyuláné, Dr. Lángné, Greifeld Mór, Mandelbaum Edéné, Netter Pista, Molnár Henrikné 1-1 Knát. Spitz Jenőné Fehér-Gyarmat, kását, kolompért és 25 kgr. lisztet adakozott.

Báter postaskisasszony. A máramaros-megyei Szurdok községben a minap a véletlen akadályozta meg, hogy az ezreket tartalmazó postaszekrényt el nem vitték. Két olah leány megtudta, hogy sok pénz gyűlt össze a postán és belopódzott a pinczébe. A postahivatal vasszekrénye ugyanis a pinczeben van megerősítve, azért először is ketté kellett szelni a pincze gerendázatát, hogy a penzár a pinczebe zuhanjon. Ott azután egészen nyugodtan végezheték volna a munkát, ha az ott levő vésőkkel és fejszékkel könnyen feészthették volna a vasladát. A postakézelnő, ki a szomszéd szobában aludt, észrevette, hogy betörők járnak a postán, elővette revolverét és kilépett az utcára. A betörők a lövésre megugrottak és ott hagyták a már-már kezökbe hullott zsákmányt, de a feszülő eszközöket és baltákat is ott felejtették. A csendőrség Orgics Györgyöt, kinek a fejszékére ráismertek, már elfogta, de ez még nem vallotta be, ki volt a társa.

Talált csikó. E hó 18-án a szatmári határon egy mástól éves, deres bóka csikót találtak, mely most a városi majorban van gondozás alatt. A tulajdonos 30 nap alatt jelentkezhetik, ezen időn túl, mint gazdátlan jószág, nyilvános árverésen eladatik.

Hernyózni kell. A városi h. főkapitány felhívja a birtokosokat, hogy földjeiken levő fakiról a hernyófészkeket márczius végéig szedessék le és semmisítsék meg. Aki kötelezettségnek eleget nem tesz, 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal fog sújtani.

Adókiutési lajstromok. Az 1902-ik évre kivetett I-II od osztályu kereseti adó és ezután járó beugrópolási pótladó kiutési lajstromok folyó évi február 27-től márczius 6-áig a városi adóhivatal helyiségében közszemlére ki vannak téve.

Bérlőtulajdonosoknak

és

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 5% kamattal mellett szerzek meg akkor is, ha az ingatlan első helyen drágább kamatu kölcsönrel van már megterhelve.

Bővebb felvilágosítást szívesen ad

Sárkány József.

Budapest, Váci körút 21.

Az új czipő üzlet áthelyezése.

A n. é. közönség és i. t. vevőim szives tudomására hozom, hogy gazdagon felszerelt, *kizárólag elsőrendű és a continens leghíresebb gyártmányaiból álló* férfi, női és gyermek

czipőraktáromat

f. é. február hó 1-től üzletem arányainak és lendületének megfelelően *megnagyobbítottam és az ujonnan épült „Panonia-szálloda közelében, a Lengyel Márton ur házába áthelyeztem.* Alapvetemhez híven ezután is csak *finom, tartós és elegáns* kivitelben készült lábbelit, de a mellett *a legnagyobb választékban és a legcsekélyebb haszon mellett* hozok forgalomba.

Miután raktáromtól jobbra és balra is más ilyenmű üzletek is vannak, az i. t. vevőközönség *csak saját érdekében teszi, ha czimemre jól ügyelni méltóztatik.*

Kiváló tisztelettel

Markovits Emánuel.

SCHOTTOLA ERNŐ,

BUDAPEST

a ruggyanta (gummi) gyártás magyarországi megalapítója
műszaki központi üzlet VI., Andrassy-ut 2.
(Fonciére-palota.)

Legjobb minőségben, gyári áron szállít: *Összes mérleg gyártmányok* (külön kiadású árjegyzék ingyen és bérmentve), a *gőzcséplőgépekhez* szükséges anyagokat és eszközöket, *csapágyfém, kenőszelenczék,* olajhoz és sűrű tolvotte zsírhoz, *gép-hajtó-szíjak, vízmentes mozdony- és cséplőgép-ponyvák, kazal, repce és kocsitakarók, asbest és gummi anyagok, szelepek, vizmutatók, fessmérők, dobsinek, kenőanyagok, zsiradékok, gabna-zsákok.* „Első segély” *köt-szerszerekre nyek,* mely kötszerszerekre nyek a miniszteri rendeletnek megfelelően minden ipartelepen, gyárüzemnél, malomban, stb. beszerzendők.

✂ Árjegyzék és ismertetések ingyen és bérmentve! ✂

✂ Szöllőmetsző ollók nagy választéka! ✂

Hirdetmény.

Utalással az összes **Szatmári pénzintézeteknek** a lapokban közzétett egyértelmű megállapodásra, van szerencsénk t. ügyfeleinket értesíteni, hogy a változott kamatviszonyok folytán a nálunk betét vagy egyébként elhelyezett **4 1/2 %-nál magasabb** kamatozású pénzeknek kamatlábát f. évi márczius hó 1 napjától kezdve

4 1/2 százalékra

szállítjuk le.

A betét kamat adót a betevő helyett intézetünk viseli.

Szatmár, 1902. febr. hó 15.

Szatmári ker. és iparbank r. t.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajtákban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia esemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útlevelés és kezelési utasítás mellékeltek. Ezor esemete elég 200 méterre. Ára 6 ft

Diócsemeték. Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdagságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt

Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldeték minden rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzéken kívül még egy olyan könyvet kap ezzel, ki azt címére ingyen és bérmentve küldeték kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanák. városos, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekesen áll, kik rendelni semmi nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim

„Ermelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy Gábor Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Szatmár-erdődi h. é. vasut.

Fa-eladás.

2 éves vágású

I-ső rendű

hasáb- és dorong-cserfa

házhoz szállítva köbméterenkint.

Hasáb-cserfa 5 kor. fill 20

Dorong „ 4 „ 50 „

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a **Szatmár-erdődi h. é. vasut üzletkezelőségénél, Rákóczy-utca 46 sz. a. és Józsika József megbízottnál Kölcsey u. 23.**

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

Telefon 85.

Helyi 1 kor. értékű vásárlás már helybe szállítva.

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL

Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybéli

megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt. kr.		frt. kr.
1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	80
„ „ Sertés	48	„ „ Lengyel kolbász	76
„ „ Borju	56	„ „ Sonka kolbász	80
„ „ Bárány	—	„ „ krakói	80
„ „ Juh	—	„ „ Krinolin	80
„ „ Friss háj olvasztani	56	„ „ Parizer	80
„ „ szalona	52	„ „ Máj sajt	80
„ „ „ bőr nélkü	56	„ „ Disznófej sajt	64
„ „ Friss kolbász bors	100	pár Virsli tormás	4
„ „ fok. czitr.	60	pár frankfurti	8
„ „ Friss zsir	60	100 drb. Salvaládé	4
Kolbász áruk.			
1 ko. Szalámi	180	Füstölt áruk.	
„ „ füst. magyar kolb.	80	1 ko. Sonka pácizolt	1
		1 ko. Sonka csont nélkül	110
		„ „ „ kifőve	2
		„ „ Császár hus bőrrel	80
		„ „ Karaj bőr nélkül	80
		„ „ Lapoczká és oldal	64
		1 ko. Pácizolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	52
		1 ko. Paprikás stráf	72
		„ „ Kolozsvári szelet	80
		„ „ Füstölt szalona	64

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ.

Különösen felhívom a n. é. közönség b. figyelmét kitünő

SZATMÁRHEGYI BORAIMRA

melyet **Mertz** termés név alatt hozok forgalomba.

Friss töltésű ásványvizek u. m.

BIKSZÁDIVIZ, mely felülmúlhatatlan minden más ásványviznél

— SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ, — a legjelesebb konyhasós égvőnyesviz, mely az első helyet foglalja el

BUDAI KESERŰVIZ, orvosok által ajánlva

Mertz István

fűszer, festék, bor és csemegekereskedése

Szatmár, Deák-tér 18.

Ajánlom a nagyérdemű közönség szives figyelmébe jó hírnévnek örvendő

fűszer- és csemegekereskedésemet,

tisztán kezelt kitünő minőségű boraim,

melyeknek valódiságáért és tisztaságáért kezeséget vállalok.

Pontos és szolid kiszolgálás!

SZÖLLŐ

szép bakator és spanyol szőlő.

A legolcsóbb napi árakban

Különlegesség: Elefántos szővőpamut.

Valódi

M a u t h n e r - f é l e

konyha-kerti vetemény és

v i r á g m a g v a k.

Termény árak.

Termény métermázsánként	Szatmáron			
	frt	kr	frt	k
Tiszta buza	8	60	8	80
Kétszeres	7	20	7	30
Rozs	6	60	6	80
Árpa	5	30	5	60
Zab	6	40	6	50
Tengeri	5	10	5	20
Kása	7	50	8	60
Fehér paszuly	5	50	5	60
Tarka	5	—	—	—
Szilva	16	—	18	—
„ füstölt	—	—	—	—
Repeze	—	—	—	—
Krumpli zsákja	1	20	1	30
Szalonna	—	—	—	—

A Dr. G. Schmidt főtörzs és tisztiorvos-féle

fülöraj

gyógyít időszakos süketiséget, fül-fájást, fülzugást és nagyothallást még idült esetekben is. Egyedül kapható üvegje 2 frt

a Városi gyógyszerárban
Városháztér Budapest.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1901. november 1-től.

Szatmárról indul:

	Gyors vonat		Személy vonatok			
Debreczen	6 ⁴²	1 ⁵⁵	3 ⁴⁵	9 ¹⁸	2 ⁴⁷	7 ³⁹
Királyháza		2 ²²	6 ²³	12 ⁴⁶	7 ¹⁸	
N.-Bánya			6 ²³	7 ³⁰	Minden szerdán	
F.-Gyarmat			10 ¹⁵	7 ²³	V.	2 ²⁷
Szatmár-hegy piac	köznap		Szamos híd-től 3 ³⁰	6 ³⁵	12 ²⁰	4 ²⁰
Erdőd	"		naponta pénteken			4 ²⁰

Szatmárra érkezik:

Debreczen	8 ⁵⁰	2 ²⁰	6 ¹¹	8 ²⁷	7 ⁰⁸	12 ⁰³
Királyháza		1 ⁵⁴	9 ¹⁰	6 ⁵²	10 ¹⁴	
N.-Bánya			8 ⁴²	6 ³⁸		
F.-Gyarmat			8 ²⁰	6 ¹⁵	V. v.	6 ⁰⁶
Szatmár-hegy piac	köznap		8 ¹⁰	csak 12 ¹⁰	3 ⁴⁰	9 ⁴⁰
Erdőd	"		8 ¹⁰	pénteken.		9 ⁴

Hatvan szekér első osztályu zabos

bükköny széna eladó

Jármiban, **Sütő János** gazdasági intézőnél, up. Mátészalka.

Eladó szőlő.

Egy szép szőlő a Nagylippán, részben beültetve, szép lakóházzal

ELADÓ.

Bővebb felvilágosítás nyerhető e lap kiadóhivatalában.

PÁSKUJ IMRE

Saját készítésű fehéreneműek az ezredéves országos kiállításon, jeles munka, verseny-képesség és új iparág fejlesztéséért millenniumi éremmel lettek kitüntetve!

HAZAI IPARCSARNOKÁBAN

SZATMÁRON

a farsangi idényre

BÁLI KELMÉK

dus választékban vannak,

Menyasszonyi kelengyék a legszebb kivitelben, jutányos szabott árak mellett készen kaphatók vagy készíthetők.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt”-hez.

Kitüntetve

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologna, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Wallergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucni-mok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben szövetek méter számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.